

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Zažoznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se bla govljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Deželnozborske volitve.

Občna pozornost je osredotočena na deželnozborske volitve v raznih kronovinah. Posebno se je vse zanimalo za deželnozborske volitve na Nižjem Avstrijskem.

V tej deželi so si priborili krščanski socialisti Luegerjeve barve večino. Priborili so si vse kmetijske mandate in tudi — razen jednega — vse mandate dunajskega mesta. Na kmetih je zmagal duhovnik, na Dunaju je zmagala sleparija. Krščanski socialisti so zmagali na Dunaju ker so smeli uprizoriti najkolosalnejšo sleparijo z volilnimi imeniki, sleparijo, kakršne svet še ni videl.

Zdaj triumfira vesoljni klerikalizem in tudi naš »Slovenec« je radosti iz sebe. Tega seveda ne ve, da so krščanski socialisti ravno te dni pred volitvami na ves glas zatrjevali, da niso klerikalci ker klerikalizma tudi tisti dunajski volilci ne marajo, ki sicer hodijo s krščanskimi socialisti.

Uspeh na Dunaju je velik, a prezreti se ne sme, da so krščanski socialisti v drugih nižjeavstrijskih mestih čakali velik poraz. Krščanski socialisti so upali, da dobe dvetretjinsko večino, ker jim je pred vsem ležeče na premembi deželnege reda a to upanje je splavalo po vodi.

Pri volitvah iz mest na Gorenjem Avstrijskem so klerikalci izgubili dva mandata.

Ako se upošteva, da so klerikalci na nemškem Štajerskem celo v kmetijskih občinah izgubili štiri mandate, potem je očitno, da klerikalizem tudi pri teh volitvah ni izkazal napredka, nego v obče nazadovanje.

Volitve na slovenskem Štajerskem so prav za prav tudi velik poraz klerikalizma. Nič tega ne kaže bolje, kakor da »Slov. Gospodar« sploh neče govoriti o ljutomerski volitvi.

Pri spodnještajerskih volitvah je po-

sežno značilno tudi to, da so izkazala, kako prazen je bil strah pred »Štajercem«. »Štajerčevi« kandidati so dobili bore malo glasov in je ta stranka celo v mariborskem okraju nazadovala, dasi je tam nemški vpliv velik.

Pri ti priliki moramo izreči tudi svoj protest proti poročanju c. kr. korespondenčnega urada. Ta urad je v svojih poročilih proglasil »Štajerčeve« kandidate kot slovenske liberalce, kar je [svojevoljno] pačenje resnice. »Štajerčevi« kandidati niso slovenski liberalci nego nemškutarski kandidati, kandidati nemškega meščanstva na Spodnjem Štajerskem in zato je absolutno nedopustno, da se ti nemškutarji proglašajo kot slovenski liberalci.

Na Koroškem je letos prvič volila nova splošna kurija. Dasi tvorijo Slovenci tretjino vsega prebivalstva, vendar že v naprej ni bilo nič upanja, da dosežejo Slovenci kak mandat. Nemška večina deželnege zbora je glede volilne geometrije pokazala veliko spretnost. Razdelila je okraje tako, da Slovenci ne morejo priti nikjer do veljave.

Poziv na bojkot.

»Domoljub« je priobčil v zadnji številki naslednji krvavi poziv na bojkot liberalcev:

»Na zaupnem shodu dne 13. oktobra, čegar resolucije smo zadnjič na tem mestu objavili, se je priporočalo tudi, da se že vendar enkrat poprimemo gesla: Svoji k svojim!

Saj razumete, dragi bravci, kaj hoče to reči? To se pravi po domače: Podpirajmo pri kupovanju in naročanju svoje ljudi; ljudi — trgovce, gostilničarje in obrtnike, — ki so našega duha, naše barve, naše stranke! To se pravi na kratko: svoji k svojim!

Te besede ste gotovo že večkrat slišali. Dolgo, dolgo že govorimo in pišemo o tem, storimo pa le ne. Liberalci,

ti se pač že davno ravna po teh besedah; odtod njih moč. Mi se pa nečemo, zato se nam smejejo v pest, ko jim nosimo svoje denarje na kup. To je naša slabost; to je krivo, da ne moremo povsod — zlasti po mestih — zmagati.

Žalibog, na naši strani je še premalo zavednosti in odločnosti. Mi imamo veliko moč, samo porabiti je ne znamo. Ko bi se svoje moči zavedali in jo pokazali, kmalu bi bila moč liberalizma strta. Kedaj se bomo že zmodrili!

Zadnji čas je, da se oprimemo tega edino pravega pravila. Povsod med našimi somišljeniki odmevaja odslej geslo: Svoji k svojim! Podpirajmo le take, ki z nami volijo! Kdor hoče naš denar imeti, ne sme nam v naših najsvetejših zadevah nasprotovati!

Naši trgovci, krčmarji in obrtniki pa naj si prizadevajo, da bodo imeli vedno dobro blago, pošteno ceno in točno postrežbo. Večkrat slišimo izgovor, da pri naših ljudeh ni vselej dobiti tega in takega, kakor pri nasprotnih. Ako nimajo, se morajo prisiliti, da bodo dobili. — Nasproti pa se zopet od naših ne sme preveč zahtevati! Navada je, da nasprotniku radi vse pregledamo; svojemu človeku pa ne!

Bodi že enkrat konec naši malomarnosti! Odslej zapišimo si dobro v spomin, ravnamo se vedno in dosledno naprej po pravilu: Svoji k svojim!

Komentarja ni treba. Mi doslej nikdar nismo propagirali gospodarskega bojkota klerikalnih trgovcev in obrtnikov, sedaj pa kličemo vsem somišljenikom: Ravnajte se po tistih nasvetih, ki jih daje »Domoljub« in postopajte proti klerikalcem, kakor ti proti Vam.

V Ljubljani, 7. novembra.

Državni zbor.

Pred večerajšnjo sejo so se vršile obravnave predsedništva s strankami, da bi se odtegnili nujni predlogi. To se je doloma posrečilo. Potem je bilo podanih več

nujnih predlogov in interpelacij. Med drugimi je interpelacija posl. Gregorčiča, zakaj se ni otvorila železniška postaja Št. Peter pri Gorici. — Posl. Plaček je podal nujni predlog, naj se izdela zakon o upravljenju premoženja katoliške cerkve. — Posl. Jaroš je nujno predlagal glede odprave zemljišnega davka, ali pa prepustitev istega deželam, okrajem in občinam. — Posl. Marchet in tovariši interpelirajo celokupno ministrstvo zaradi naseljevanja francoskih redovnikov. — Potam se je začela debata o Klofačevem nujnem predlogu glede trpinčenja vojakov. Pri tem je prišlo zaradi znane nepremišljene obdolžitve min. Welsersheimba do zelo hrupnih prizorov. Ko se je isti polegel, je izjavil posl. Klofač napram brambovskemu ministru: »Ekscelenca, vi ste star gospod, jaz pa sem mlad mož. Jaz pa sem tudi prosto izvoljeni ljudski zastopnik in vi ste semkaj komandirani plačani general. Izjavljam v imenu svoje stranke, da nas tukaj v parlamentu ne more žaliti noben plačani človek. Vsak minister mora znati odgovoriti in če noče odgovoriti, naj ne pride sem, temuč ostane doma. Ako pa se še enkrat kaj takega zgodi, potem bomo s takim ministrom brez respekta pred njegovo starostjo tako postopali, kakor je postopal on napram parlamentu.« — Nato se je začela debata o vladni izjavi glede jezikovnega vprašanja. Govorili so poslanci: Pantůček, Choc in Ploj. Debata se prekine ter se nadaljuje v današnji seji.

Jugoslovani o jezikovnem načrtu.

Poslanec dr. Ploj je v večerajšnji debati o vladni izjavi v imenu jugoslovanskega kluba podal sledečo izjavo: »Ako tudi nimamo vzroka, zaupati sedanji vladi, hočemo jo vendar podpirati v njenem prizadevanju, da stvari v tej zbornici oni milieu, ki omogoči nadaljno funkcioniranje parlamentarnega mehanizma. Naše mnenje pa je, da se tako prizadevanje z vladnimi načrti, kakršni so se pokazali v zad-

LISTEK.

Praška pisma.

Češki trgovinski muzej je objavil v začetku oktobra v vseh čeških dnevnikih tekst spominskega spisa praškemu mestnemu svetu, v katerem zahteva, da se podpirajo teženje umetniškega društva »Manes«, obstanek paviljona za umetniške izložbe v javnem praškem vrtu in naj se dovoli subvencija »Narodnemu divadlu« za krasni Smetanov ciklus, ki se naj proizvaja v sezoni čeških svetovnih kopei, da se privabijo tujci v Prago. Praga naj bi bila središče ne le cele slovanske umetnosti, ampak tudi važen faktor v občem svetovnem umetniškem življenju. Že Rodinova izložba je pobudila zanimanje in priznanje tujine, ničmanj zdaj izložba moderne francoske umetnosti. Ako Čehi pokažejo razumevanje svetovne umetnosti, se bo tudi tuji svet bolj zanimal za njihovo lastno umetnost. In faktum je, da so Čehi v poslednjih letih obrnili pozornost vsega kulturnega sveta nase. Nemci pri vsem svojem šovinizmu radi priznavajo velike češke umetniške talente. Izložba »Manesa« na Dunaju je velik triumf češke umetnosti in Dunajčani morajo hote ali ne hote priznati, da jih Čehi

presejajo v sili, originalnosti in svežosti svojih talentov. Na kulturnem polju se skuša danes moč narodov. Čehi so si tega svesti, — dokaz naznačeni spominski spis češkega trgovskega muzeja. Že fakt, da se ti krogi zanimajo za umetniške interese je zelo karakterističen. Značilno je, da se upošteva umetnost tudi pri zadevah narodnega gospodarstva, ki se obavlja pri nas s tako suhim, hiperpraktičnim načinom. Razume se, da takih ciljev Ljubljana ne more imeti, kakor jih ima Praga. Naše gledališče ne bo nikoli to, kar je češko Narodno divadlo. Ideja, da se s Smetanovim ciklusom, pri katerem bi sodelovali prvi češki umetniki, ki so zdaj razkropljeni okrog po svetu, ustanovi v Pragi nekaki češki Bayreuth, ima pač opravičenost za Prago, v Ljubljani pa bi bilo kaj takega nemožno. Mi moramo biti skromnejši, — ali ni nam treba biti apatičnimi!

Žalostno je, da se pomen gledališča pri nas še vedno podcenjuje, žalostno je, kako malo se podpira naša domača umetnost. Češki srednji stanovi, uradniki, profesorji, trgovci, obrtniki podpirajo umetnost vse drugače, kakor pri nas. V vsakem boljšem salonu, v vsaki imovitejši družini najdete originale čeških slikarjev, — pri nas bi jih razun družinskih portretov pač skoro povsod iskali zastoj.

Res, da je naša umetnost takorokoč še v povojih, a ravno zato ji je treba podpirati, da se lahko razvije. In potem, zakaj bi naše »Umetniško društvo« ne prirejalo izložbe tudi tujih umetnikov? S tem bi se vzbujalo in gojilo zanimanje za umetnost sploh. Zakaj tega pri nas še jako primanjkuje. Vprašajte n. pr. le naše vseučilišnike, ki imajo priliko, obiskovati umetniške izložbe, koliko jih je to priliko tudi uporabilo, — ako jih je deset od sto, pa jih je mnogo. Ako bi se prirejale take izložbe n. pr. vsako leto po leti, ko je v naši deželi dokaj tujcev na letovanju, bi imela Ljubljana gotovo tudi materijalnega dobička. In ako se tudi ne jemlje v poštev samo tujcev, je vendar tudi to nepreglednega pomena, da se vsaj Slovenci po deželi večkrat shajajo v našem kulturnem središču in crpijo tam poduka in zdrave, plemenite duševne hrane. Tudi za naš mladi in najmlajši umetniški naraščaj bi bile take izložbe neprecenljive vrednosti, bile bi jim vzpodbujale, da napno vse svoje sile in da stvarijo svojemu narodu res prava, njegova, ali tudi dovršena in silna umetniška dela. Umetniško delo naj se ne ceni samo po tehniški dovršenosti, ono naj deluje tudi na lajka, ki o slikarski tehniki ne razume morda ničesar, — dotikajo naj se srca in duše. Znani, duhoviti češki kritik

F. X. Šalda pravi: »umetniško delo naj ne bo številka kataloga, slikano blago, estetski dojem in kritična sodba, ono naj bo posebni dogodek našega življenja«.

In te besede so mi donele v duši v izložbi moderne francoske umetnosti, katero je priredilo češko umetniško društvo »Manes«. Sama izbrana, dovršena dela. In naj človek gleda karkoli, portrete, krajine, skupine, kipe, vse mu pripoveduje nekaj novega. Te interesantne, temperamentne glave pariških dam z onimi živimi, samozavestnimi očmi. — Niso lepe, ali vsaka poteza življenje, živahnost; in kako slikajo ti slikarji te glave, to rafinirano — eleganco, trepetajočo, zvonjavo, polt teh vitkih vratov in kraljevih ram. — In krajine! Ta mokri, sveži zrak francoskega podnebja, te mehke, nekoliko sentimentalne barvecvetja in neba in oni frapantni smisel za vse finese v prirodi! Dve sliki Aleksandra Harrisona »mesec večerni« in »zlati mrak«. Samo morje in nebo na obeh slikah pri različni osvetljavi. Stojite in gledate in ne morete se nagledati te sanjave, nežne, lirične lepote. — Pesmi, povesti, drame čitate iz sliki. — »Tiha maša Charlesa Cotteta: zadaj morje, osvetljeno od zjutrajnega mesca, ki je slutiti za svetličastimi oblaki, na bregu cerkvice, spredaj pot med ogradami

nji vladni izjavi, ne bodo niti pospeševali niti uredili. (Pritrjevanje pri Jugoslovanih in Čehih.) Nas Jugoslovane mora posebno osupniti, da se misli na postavno in principialno ureditev jezikovnega vprašanja edinole za Češko in Moravsko, ne pa tudi za Šlezijo in za južne pokrajine države. Govornik dokazuje nadalje na imenovanjih pri so- diščih na Spodnjem Štajerskem in Koroškem, pri katerih odločuje edinole stališče, ohraniti nemško posest. Končno izjavi, da njegova stranka najodločneje zahteva, da se jezikovno vprašanje ne uredi samo za Češko in Moravsko, temuč tudi v južnih deželah. (Pritrjevanje pri Jugoslovanih).

Južna Afrika po vojni.

Kakor znano, je izšla 25. oktobra 1899 proklamacija tedanjega predsednika Krügerja, da se vstavijo za vojno dobo vsa plačevanja davkov, pristojbin in najemnin. Angleška je zahtevala po končani vojski anuliranje Krügerjeve proklamacije. Najvišji sodni dvor je razsodil v angleškem smislu. Vsled tega je nastalo splošno tarnanje. Nova razsodba pomeni ruin za rudnike ter pride mnogo posestev na boben. Sploh še vedno počiva mnogo industrijskih podjetij vsled pomanjkanja delavcev. Najbolj dokazuje obupno stanje Burav, da se ponujajo Angležem kot prostovoljci za predstojajočo vojno v Somaliji. Miroljubni ljudje, ki so celo za svojo svobodo neradi zgrabili za orožje, bi se gotovo ne vdinjali za angleški sold, ako bi jih k temu ne gonil obup. Kakor ironija se glasi tedaj govor, ki ga je imel predvčerajšnjem kolonijski minister Chamberlein pri razkritju spomenika v londonski univerzi v spomin končani vojni. Rekel je: »Mi želimo preteklost pozabiti ter gledati le v bodočnost. Ako se nam bo prišlo v tem smislu nasproti, kar gotovo upam, potem sem prepričan, da čaka nove kraljeve naselbine v Južni Afriki prihodnost, kakršne ne morejo videti najbolj sangvinistični proroki dandanes. Kako morejo Buri pozabiti preteklost, ko so imeli svobodo in posvetnega blaga v izobilju, ter gledati mirno v proročano prihodnost, ko jim že v sedanosti primanjkuje najpotrebnejše za življenje!

Najnovejše politične vesti.

Prideželnozborskih volitvah v Šleziji v skupini mest in trgov je bilo izvoljenih 8 nemških nacionalcev in dva nemška naprednjaka. — Odposlanstvo notarjev je sprejel včeraj Körber kot vodja justičnega ministrstva. — Italijanski vseučiliščniki v Inomostu so predložili županu protest zoper napade, katerim so v mestu izpostavljeni. — Zvišanje vojaštva. Na Ogrsko pripade po novi predlogi 53.438 mož. — Italijanski boj s pirati v Rdečem morju. Italijani so potopili tri

in na ti poti črno zavite ženske prikazni, ki se počasi v tropah in samotne pomicajo proti cerkvi — osamljene, zapuščene vdove pomorščakov, ki so poginili kje zunaj na širokem morju. In vse njihove nesrečne, žalostne povesti, vso tragiko njihovega življenja čitate iz teh priprostih potez. —

Degas, Carière, Monet, Besnard, Renoir, Aman Jean, — pa čemu imena?

In še nekaj me je presenetilo. Trije kipi od bron. Povsod par vpreženih konj. Na prvem vlečeta dva nizka, močna konja polno naloženo dvokolnico; na drugem težek voz z veliko skalo, jeden izmed starih izcerpljenih konj se je zgrudil in poginil; na tretjem dva splešena konja s prvim delom pretrganega voza. Nekaj čudovitega! Vsaka mišica trepeče, vse diha pravo, veliko, istinitost. Najsilnejša, najjačja, najsugestivnejša dela so v celi izložbi. In kdo je ta umetnik? — Norveškinja Marta Ameén. — Dva nenavadna, silna kiparska talenta, polna moči in življenja, — ženski Feodorovna Ries in Marta Ameén, — to je interesantno. X.

V slovo prijatelju.

Poslavljaš se od nas, ker v knjigi Tvojega življenja usodni ta stoji ukaz. Ljubili smo Te vsi, ker plemenito si srcé

ladje roparjev ter mnogo piratov pobili — Delitev praškega poštnega ravnateljstva v nemško in češko sekcijo hoče Körber izvršiti kot koncesijo Nemcem. — Sestanek italijanskega kralja in francoskega predsednika bo v aprilu prihodnjega leta v nekem italijanskem mestu, ki pa se za sedaj še prikriva. — Načelnik bolgarskega generalnega štaba je postal polkovnik Radko Dimitriev. — »Blazni Mullah« ima že 40.000 oboroženih mož. Angleži se še obotavljajo, pričeti z njim vojno. — Za volitev predsednika v Severni Ameriki, ki bo v dveh letih, je vsled napredovanja demokratov pri ravnokar završenih senatnih volitvah, zelo dvomljivo, da bo izpadla za republikance.

Obrambna sredstva proti klerikalizmu.

(Dalje.)

Posezanje katoliškega duhovnika v javne zadeve je tudi zatagadelj nesrečno — tudi če ima duhovnik najboljše namene — ker katoliški duhovnik ne pozna duševne neodvisnosti. Kakor ovco ga imajo privezanega. V znanosti, v umetnosti in v politiki se mora ravnati po ukazih klerikalizma. In o zmečemu predpisuje, katera politična, gospodarska in kulturna načela mora zagovarjati in katera pobijati in duhovnik se mora po tem ravnati, tudi če dela s tem na pogubo svojega lastnega naroda. Kadar se gre za korist celokupne države in njene dinastije, se duhovnik ne sme ravnati po tem, kar bi bilo v dobro državi in dinastiji, nego po tem, kako mora zastopati interese inozemskega suverena. Ako poseže protestantski duhovnik v politiko, ima pri tem vendar le samo korist svoje domovine in svojega naroda pred očmi, med tem ko dela katoliški duhovnik vedno le za korist inozemskega vladarja in sploh klerikalizma. Ako se protestantski duhovnik vtika v politične boje, se sicer odtuji svojemu poklicu, a domovini in svojemu narodu se s tem še ni izneveril, katoliški duhovnik pa mora v politiki služiti sistemu, kateremu je za interese duhovniške domovine in duhovnikovega naroda toliko, kakor za lanski sneg.

Da je temu res tako, se je lahko prepričati iz vseh od cerkvenih oblastev potrjenih kanonistiških knjig, v katerih so precizirane državnopravne in cerkvenopolitične zahteve klerikalizma in katere mora pripoznavati vsak duhovnik in se po njih ravnati.

Ali bi se torej katoliškim duhovnikom zgodila krivica, če bi se jim sploh prepovedalo vsako posezanje v politiko? Država je gotovo upravičena, odreči udeležbo pri javnih poslih veliki in vplivni korporaciji, ki trdi, da ni dolžna državi in njenim zakonom nikake pokorščine, ki vse svoje javno delovanje ureja po ukazih inozemskega suverena, ki jim lahko zakaže celo vojno proti lastni domovini in dinastiji, kakor se je že dostikrat zgodilo — ali v praksi bi to skoro ne bilo mo goče in bi se dosledno gotovo ne dalo izvesti.

Zato pa bi zadostoval zakon, s katerim se prepove duhovščini politična agi-

odpiral bratom svojim

v dneh sreče in trpljenja.

Mož! Te spoštovali smo.

Beseda Tvoja — mož beseda, je naša vhod si v srca naša, in Tvoji smo postali v udanosti goreči.

Časti Te narod Tvoj, ker vstal si domačin iz njega pa se ga ne sramuješ, temveč priznaš ob lipi stari, da si rodil na ruši se domači. Tu zbrali mi smo danes se, da zadnjič Ti želimo srečno pot. In vsi, ki vidiš nas okrog, smo zid močan, sezidan iz granita kranjskih src, ki Ti odhajajočemu zastavlja pot.

Prijatelji v spomin Ti damo dar. Ta dar je dražji, ko zlato, srebro in trši ko železo, jeklo... Darujemo Ti srca svoja, ki polna živlave krvi le záte bijejo. In zdaj odhajaš...

Desnice grčave v slovo podajamo z očesom rosnim Ti, pa kličejo iz duše dna: Oj vrni se nam kmalu spet tak, ko odhajaš iz sredine naše. Ostani naš za naša srca pa v naših srcih nam ostaneš naš.

Vojanov.

tacija le tedaj, kadar izvršuje svojo službo, sicer pa se ji pusti popolno svoboda.

Sem in tam se čuje tudi mnenje, da naj država vzame vzgojo duhovščine v svoje roke, češ, da bi bile bogoslovne državni zavodi, ali če bi duhovniki morali študirati na univerzah, kakor v Nemčiji, potem bi se navzle modernejši nazorov in bi bilo lažje z njimi govoriti.

Izkušnje v Nemčiji kažejo, da temu ni tako. Bismarck je tudi mislil, da vzgoji nemško-nacionalno duhovščino, če prisili bogoslovce, študirati na univerzah, a zmotil se je. Duhovščina se je na univerzah izobrazila in si pridobila le duševnih zmožnosti za vspešnejše politično in gospodarsko vplivanje na narod.

Zakaj ima duhovščina na Francoskem, na Španskem, na Italijanskem in v Južni Ameriki razmeroma tako revno malo vpliva na narod in na javne zadeve, med tem ko ga ima v Nemčiji in v Avstriji tako mnogo?

Zato ker je francoski, laški in španski duhovnik svojemu narodu odtujen, in sicer vsled cerkvene vzgoje.

Pri nas so duhovniki, izvzemši tistih par let, ko sedé v semenišču, vedno v dotiki z narodom in se mu ne odtujijo. V omenjenih romanskih deželah je drugače. Tam pride poznejši duhovnik že kot deček v takimenovano malo semenišče in pride šele potem v dotiko z narodom, ko nastopi svojo duhovniško službo. Ravno v tistih letih, ko se izobrazuje, je od vsega sveta ločen, ravno tista leta preživi v samoti, in ne pozna ne narodove duše, ne narodovih dobrih in slabih strani, ne narodovega jezika, ne narodovih želja in potreb. Tak duhovnik je tujec med svojci in ni v stanu, postati njegov voditelj ter si pridobiti kaj znatnejšega vpliva. Kaj so vse duhovniki na Francoskem prav letos poskusili, da bi ljudstvo podžgali na upor zaradi zatvoritve samostanskih šol, a kako klavarno so se ponesrečili njih poskusi. Zgodilo se je to le, ker so vsled svoje vzgoje lastnemu narodu odtujeni in vsled tega prisiljeni se omejevali na svojo službo.

Naš duhovnik je drugače vzgojen. Sicer je njegova latinščina kaj slaba in njegovo teologično znanje pomanjkljivo, sicer ima slabe manire in malo omike, ali naš duhovnik je lahkoživec, pozna misli in čutila naroda, in zato postane tako lahko narodov zaupnik in voditelj.

Zato pa naj le škof napravi svoje zadeve — a na lastne, ne na narodove stroške — in drugi škofje naj mu sledé. Tudi naj se ga pusti, da bodoče duhovnike vzgaja, kakor hoče, makar popolnoma po predpisih tridentskega koncila, — kolikor zagrizenejša in fanatičnejša bo duhovščina, čimbolj bo zelotska in vzgojena cerkveno jednostransko, toliko manj bo imela političnega vpliva.

Belcebuba je treba izgnati z Belcebubom — klerikalizem naj si sam skoplje grob.

Dosledno temu bi tudi bilo, da se na vseučiliščih odpravijo teološke fakultete. Teologija sploh ni znanost, sicer pa naj se prepusti cerkvi, da goji teologijo kakor hoče — državo ta »znanost« nič ne briga. Dosledno temu bi morali Slovenci tudi že nehati z zahtevanjem, naj se na univerzi v Ljubljani ustanovi teološka fakulteta. Čemu? Tehnična fakulteta bi imela kaj pomena, teološke pa ne rabimo. Nasprotno! Še škodljiva bi nam bila, ker bi vzgojevala moči, ki bi se bolje znali vojskovati proti pravi znanosti in kulturi, kakor sedanji duhovniki s svojo lemenatarsko nevednostjo. (Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 7. novembra.

— Izjava. Prejeli smo sledeči list: Slavno uredništvo! Na Vaše javno vprašanje z dne 6. t. m. Vam vljudno naznanjam: Da jaz ne vem, kdo da je pisal po prvi razpravi v zadevi Koblar ca. Eržen o slabih zastopnikih v kak list, in da dotičnega članka niti ne poznam! Za resničnost te izjave jamčim Vam s svojo besedo. Mimogrede pa omenim, da ste iz vsega mojega vedenja že davno lahko posneli, da imam jaz v uredništvu »Slovenca« tako malo opraviti kakor v uredništvu »Naroda«, kajti sicer bi bil na opetovana izzivanja v »Narodu« gotovo že odgovoril v »Slovencu«. Nadejam se, da Vam bo ta izjava zadostovala. Z odličnim spoštovanjem dr. Josip Furlan.

— Ljudska posojilnica pravi v sinočnem »Slovencu«, da pri konkurzu g. Kristana ni udeležena niti z vinarjem in da smo si mi vse izmislili. S takim taje- njem se stvar ne spravi s sveta. Na ta- jenje »Ljudske posojilnice« bodi povedano, da vemo to stvar od udeležnikov samih in da bo že še prilika o njej govoriti, saj bo »Ljudska posojilnica« skušala priti do denarja.

— »Živio Žičkar« — »Periat Liberalia«. Piše se nam: Eden naših klerikalčkov, kateremu se najbrž mehčajo možgani, si je izumil res originalno otročjo zabavico, češ, te proklete liberalce, ki so s kožo in kostmi zapisani hudiču, bom malo pojezil. Na dan Žičkarjeve izvolitve je vzel v svoje svete roke kos debele lepenke, morda skoro tolikaj debele, kot mu je koža, jo lepo liniral, ter z latinskimi majuskulami z modrilom narisal na njo: »Živio Žičkar« — poleg pa še napisal z gajico: »Periat (sic!) Libe- ralia. (Oj ti konjsko kopito, ki moliš iz tega popačenega vsklika!) — Ta svoj umotvor je hotel božji hlapček najbrže pribiti na kažipotu poleg mostu, češ, da ga bode vse čitalo v posmeh vražjim naprednjakom, ker si je v ta namen v lepenko zvrtil tri luknje za žeblice. To bi se bilo moralo po lepi klerikalni navadi seveda izvršiti po noči, ker po dnevi bi bilo malega ultramontančaka strah. Pa se ga je že moralo motiti pri tem poslu, — dosti, — svoj umotvor je pustil lepo pri razpelo ob cesti, kjer smo ga našli v našo veliko zabavo. No, naprednjaki se samo smejejo temu otročju in naš hudo mušni Harambaša je celo obljubil, ko se izve ime tega prismuknjenceka, da mu kupi ro- potulico in tacega konjička ki v r. t. piska, da se bo lahko doma poigraval.

Repertoire slovenskega gledališča.

V soboto se ponavlja hr- vatska opera »Maričon«. Ulogo fra. Dorotića je prostovoljno prevzel junaški tenor, g. Fr. Vlček, bivši prvi tenorist plzenjske opere. V kratkem nastopi gosp. Vlček v veliki ulogi; da pa se čim prej predstavi občinstvu, nastopi že jutri v manjši, a lepi ulogi vodje hrvatskih upornikov.

Slovensko gledališče.

Z li- rično opero Srečka Albinija »Mari- čon« v treh dejanjih, ki se je uprizorila sinoči prvič na slovenskem odru, pridobili smo bržčas noviteto, ki ostane stalno na repertoarju našega gledališča. Če se ozi- ramo na novejšo opere enake vrste pri Nemeih in drugih narodih, tako že dolgo nista sodelovala pesnik in skladatelj tako srečno, kakor v tem glasbenem umotvoru. Vsebina igri je sicer enostavna, skoraj operetičnomaivna, toda dramatik jo je znal razplesti tako, da dejanje v nobenem činu ne omahuje, da smo pozorni na igro do poslednjega slova. Leta 1810 se je zaljubil francoski častnik Plaisance (g. Hájek) v hčer grofa turopolskega (g. Aschenbrenner), namreč lepo Cvjeto (g. Procházkova), toda oče, zvest podanik svojemu prejšnjemu gospodarju, iskren narodnjak, neče ničesar vedeti o tej neljubi mu snubitvi. Da vzame komes turopolski neposlušno hčerko pod strogo nadzorstvo, bilo bi naši igri takoj konec. Pomagati mora torej srečnemu iz- idu drug zaljubljen parček, francoski ser- gent, Grenadieux (g. Král) in hči kréma- rice Katuše (gdčna. Glivarčeva) krasna in zvitá Maričon (g. Hanuš Svobodova); vnanji dogodljaji pritisniti so morali poleg drugih glavnih spletk. Komes je vsprejel na svoj dvorec načelnika avstrijske pol cije v Za- grebu, fratra Dorotića, ki ga izvoľajo Fran- cozje, ga zaloté in vržejo v ječo. Grofa Turopolskega postražijo kot sumljivega sokrivca. Ti dogodljaji vrše se na gradu Lukavcu, nudeč jako ugodno priliko, upo- rabiti veselico na dvorcu in praznovanje dobro iztekle se žetve za pikantne drama- tične in glasbene efekte z dvo- in več- spevi z moškimi in ženskimi zbori. Mari- čon napoti se k častniku Plaisance, ga prepriča, da mu je trdno udana grofova hči, zamami nadalje zaljubljenega častnika tako daleč, da se ji posreči utihotapiti se v zapor fratra Dorotića. Nalašč ad hoc sestavljeno vojaško sodišče preveri se raz- očarano, da bi imelo obsoditi mesto uje- tega sovražnika zvito dekle Maričon. So- dišče oprosti seveda komesa kakor Maričon od krivde in kazni, obadva zaljubljena para praznovala bodeta v kratkem poroko. Skladatelj Albini se ne more še ponašati s posebno izvirnostjo. Celo glede sloga ne vlada v njegovi skladbi jednotnost. Naslanja se kmalu na starejše komponiste, Gounod in Masseneta in druge, kmalu na novejše Mascagnija, Straussa itd. Skladatelj polni orkester z izdatno instrumentacijo ter se v tem oziru jako jednači s slednje nave- denimi skladatelji. Priznati se pa mora, da ne prepisuje nikoder. Kar hoče izraziti v posameznih slučajih komponist, razvije

se kaj naravno iz njegovih čuvstev, in v tem je gotovo originalen. Čestokrat uporabljala v celih partijah narodne pesmi, slovenske in hrvatske, ponekod pač le jeden ali drugi motiv iz navedenega narodnega zaklada. Nikdar pa se ta uporaba ne dogaja šablonsko, temveč začujejo se ti krasni napetki kakor pristni vrelci v naravi. Kjer koli zaide skladatelj v tak okoliš, utemeljena je upeljava narodnih pesmi ali kratkih spominkov na iste v dejanju, v čuvstvu dotičnih oseb. »Maričona« je torej vobče opera, katere krasna glasba je prikalila in razcvela se iz bujnočvrstih narodovih tal. Ni se torej čuditi, da so skoraj vsi predstavljalci z navdušenjem zastavili vse svoje sile v prosepah včerajšnje opere, mimo katere ni že dolgo časa sem nobena žela toliko hvale in priznanja po ravno tako navdušenem občinstvu. Kako krasno sta zmagovala bariton Král in altistka Glivarčeva z dvospevi v prvem činu, kako radi smo poslušali Grenadieuxa in njegovo ljubimko Maričono tu in v drugih činih! Izvestno je komponist najbogatejše obdaril vlogi Grenadieuxa in Maričone. G. Král pa je uporabil tudi to ugodno priliko ter prekosil skoraj samega sebe. Bil je uzoren v igri in fino fraziranem petju. Vspešno je tekmovala z njim gospa Hanuš-Svobodova. Bila je mnogo srečnejša z včerajšnjim nastopom mimo Sente v »Večnem mornarju«. Včeraj ni bilo v njenem glasu nič več čutiti tiste zadnjič opažene rezkosti. Zadovoljivo sta se vedla v igri kakor v petju gg. Aschenbrenner in Lier; završila je tudi gospodična Procházková kot fino kretajoča se komesova hči svojo, napram Maričoni manjšo vlogo. Prav prijetno nas je iznenadil gosp. Hájek v vlogi Plainsanca s svojim ne ravno močnim, toda lepim tenorjem, kateri se čuje v vsaki legi gladek in neprišljen. V drugih tenorskih vlogah pridobil si bo ta pevec sigurno trdno stališče. Končno ne smemo pozabiti gospodične Hočevarjeve, katere je nepričakovano dobro pela Čvjetino prijateljico; morda postane še dobra pevka. Laskava hvala pa bodi vrlemu moškemu in ženskemu zboru, pa izbornu naštudiranemu orkestru pod vodstvom g. kapelnika Beniška. Občinstvo ni štedilo napram tem trem z opetovano burno pohvalo.

— **Šolska vest.** Gdč. Ema Zarlijeva je imenovana za pomožno učiteljico na štirirazrednici v Šiški.

— **Izpit za pouk gluhonemih** sta napravila pretečeni tork pred komisijo v Lincu gospoda učitelja Anton Arko in Frančišek Grm.

— **Zasebna dekliška šola v Lichtenurnovem zavodu** se je razširila v osemrazrednico.

— **Bolnica v Kandiji.** Za to človekoljubno napravo nabira sedaj neki usmiljen brat milodarov v Ljubljani. Usmiljeni bratje v Kandiji so vredni podpore.

— **Iz Velikih Lašč** se nam poroča, da se je gospod Matija Hočevar odpovedal županstvu in načelnilstvu cestnega odbora.

— **Iz Tržiča pri Mokronogu** se nam piše: Po obče znanih vinskih gorcah »Malkovec« in »Bojnik« se je letošnja trgateg prav dobro obnesla. Vsled poznega branja je grozdje prav lepo dozorelo in dalo dobro kapljico, veliko boljše od lanske in tudi v večji množini. Vinogradniki imenovanih gorci so se sedaj poprijeli pravičnega ravnanja z vinom, tako glede trgatve, kakor tudi glede spravljavanja, zato je tudi vspeh prav povoljen. Vinski trgovci, katerim je na tem, da bo postregel s pristnim dolenjem svojim odjemalcem, imajo sedaj najlepšo priliko, da se preskrbe z naravnim vinom. Tedaj le k nam na Malkovec in Bojnik!

— **Pri Sv. Ivanu na cesti,** podružnici rajhenburški, je padel vseh Svetih dan Josip Divjak, ko je zvonil večernice, iz zvonika ter se smrtno pobil.

— **Lični skladišni koledar** je ravnokar izšel. Cena mu je samo 70 vin., s pošto 20 vin. več. Delo je dobro znane narodne tvrdke Ivana Bonača, katere kaže vedno velik napredek. Želimo, da bi dobil skladišni koledar obilo naročnikov.

— **Sleparskega agenta so prijeli** orožniki na Dolenjskem. Zavaroval je ljudi in sprejemal predplačila. Tudi je prodajal stroje in sprejemal predplačila, seveda niso stranke dobile nikdar strojev, ker je slepar le izmišljene tvrdke zastopal.

pal. Pred dnevi je ukradel nekemu gostilničarju pri Litiji zlato uro in je pobegnil. Ko so ga orožniki dohiteli, je vrgel ukradeno uro v jarek.

— **Iz šale resnica.** Martin Štrukelj, 35 let star, hlapec v Brovu, občina Št. Vid nad Ljubljano, in Valentin Cirman, mesarjev sin, sta se doma na dvorišču najpopred za šalo metala, naposled pa je iz šale nastala resnica in Cirman je udaril Štrukelja s polenom po glavi in ga težko poškodoval. Tudi ga je tako ranil, da sedaj ne more govoriti.

— **Na tiru električne železnice.** Včeraj popoldne je v Sv. Florijana ulicah tri leta stara deklica Ana Žirovnik hodila po tiru električne železnice, ko je ravno privozil električni voz. K sreči je voznik pravočasno opazil deklico in voz ustavil.

— **Konj splašil** se je danes popoldne v Kolodvorskih ulicah Francetu Hribarju iz Kamnegorice. Konj je dirjal po Kolodvorskih ulicah do Marijinega trga, kjer so ga ustavili. Nesreča se ni nobena pripetila.

— **Nogo si je zlomil** danes jutraj Anton Likovič, 57 let star, delavec na žagi v Jesenicah. Padel je v skednju na pod in si zlomil desno nogo v stegnu.

— **Društvena godba** priredi v soboto, dne 8. novembra, ob 9. uri zvečer koncert v »Narodni kavarni«. Člani prosti. Nečlani plačajo vstopnino 40 vin.

— **Tamburaši iz Koprivnice** svirali bodo jutri zvečer pri »Lloyd«.

— **Tedenski izkaz o zdravstvu** nem stanju mestne občine ljubljanske od 26. oktobra do 1. novembra 1902. Število novorojencev 23 (=308‰), umrlih 11 (=15·2‰), mej njimi jih je umrlo za jetiko 1, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 9. Med njimi je bilo tujcev 7 (=63·6‰), iz zavodov 10 (=90·9‰). Za infektivnimi boleznimi so oboleli, in sicer za škardlatico 2, za tifuzom 1, za vrtico 3, za ušenom 1, za varicellami 1 oseba.

— **Najnovejše novice.** Defracija. V Aumui pri Weimaru je nenadoma umrl bankir Klöppel. Preiskava je dognala pomanjkanje depotnega denarja v visokosti več stotisoč mark. — Veleizdajalec Becker, ki je izročil Francozom načrte utrdbe v Metz, je bil obsojen v triletno ječo. — Zaradi »Morskikh oka« je prišlo zopet do usodnih preprirov med galiskimi in ogrskimi sosedi. Madjari so podrl most čez Bialko. Krvavih spopadov skoraj ni mogoče preprečiti. — Dva kaplana sta zbežala iz Češke na Nemško, in sicer Adam in Šmínek. Prestopila sta k starokatoliški veri ter se oženila. — Velika sleparstva pri vojaških naborih so razkrili v Bobrki v Galiciji. Okrajnemu glavarju in njegovim uradnikom se je dokazalo, da so se dali od bogatinov podkupljati. Vsi so odstavljeni. — 320 kron dohodninskega davka je naložila davčna oblast vratarju »Grand hotela« na Dunaju. Upravno sodišče mu je na pritožbo davek opustilo, ker nima stalnih dohodkov. — 23 milijonov rubljev je dovolila ruska vlada podporo kmetiskemu prebivalstvu, ki trpi pomanjkanje vsled ujma. — Pri mirovnem sodišču v Haagu se je proglasila francosčina za poslovni jezik. — Papežev politični testament izide baje o Božiču.

— **Roman velikega kneza.** Veliki knez ruski Pavel Aleksandrovič, stric carja Nikolaja II, se je v Livornu tajno poročil z ločeno ženo adjutanta, baronica Pistolcors. Veliki knez Pavel, ki je 42 let star, je bil od 1891 leta vdovec po grški princesinji Aleksandri. V baronico Pistolcors se je zaljubil že pred leti ter je prišlo vsled tega med njim in dvorom do javnega spora. Letos pa je moža svoje ljubice pregovoril, da se je od nje ločil, kar je priskrbel Pobedonoscev. Kmalu na to sta veliki knez in baronica zginila z Rusije, a nedavno se je zvedelo, da živita v Parizu kot mož in žena. Car mu je za kazen odvzel dostojanstvo gardnega poveljnika ter ga izključil od dvora.

— **Največje orglje na svetu** so v mestni dvorani v Sydneyju (v Avstraliji). Notranja širina obsega 24 m, globina 6 m. Imajo 126 registrov s 5 manuali. Mojster jih je izdeloval tri leta in je dobil za nje 40000 K.

— **Glasovi mrtvih.** Med marsikaterimi zanimivostmi, ki jih hrani sloveči iznajdnik Edison, je prav imenitna zlasti škrinica, v kateri so voščeni cilindri z glavami slavnih nekdanjih mož, kakor: Darwina, Gladstonea, kardinala Manninga, pesnika Browninga i. dr. Ako se nastavi voščeni cilindri na fonograf, govore ti sloviti pokojniki tako določno in razumljivo, kakor bi res še živeli.

— **Ločitev zakona zaradi mačk.** Na Dunaju se je završila te dni prod sodiščem zakonska ločitev hišne oskrbnice Alojzije Piene od svojega moža. Za ločitev sta bila oba, in sicer žena, ker je mož prihajal pijan domov, mož pa zaradi ženinih mačk. Povedal je, da porabi žena ves denar za svoje mačke, dočim pusti njega stradati. Žena je trdila, da ima le dve do tri mačke, dočim je mož povedal, da je mačke natančno preštel ter jih je ravno — osemdeset. Poudaril se je tudi, da jih vseh osemdeset pripelje pred sodišče. Sodnik je rajši brž zakon razločil, kakor da bi prišel mož s takimi dokazi.

— **Lahka in težka srca.** Neki angleški zdravnik je izračunal, da tehta srce dolaslega moža poprečno 280 g, srce žene pa samo 250 g. Mož, čim je starejši, tem težje ima srce, pri ženski je to ravno nasprotno, kar je za starike same tako tolažilno. Stari samci imajo »debelejša« srca kakor mladi. Tudi žensk z »velikim« srcem je večkrat najti.

— **Staromestna ura v Pragi.** Posetniki kraljevske prestolnice češke se gotovo ustavijo pred čudno uro na praški mestni hiši, ki ima vse polno raznih ročic in postranskih kazalcev. Naredil jo je mojster Hanuš, sloviti zvezdar in profesor matematike na praškem vseučilišču leta 1490, ko je kraljeval Vladislav. Kakor pripoveduje povest, je mojster Hanuš, ki je na starost oslepel, pred svojo smrtjo prišel v stolp ter neko kolesce v uri nalašč pokvaril, da se je ura ustavila. Deloma se je posrečilo šele urarju I. Landergu popraviti uro.

— **Kruh iz kobilic.** V severni Afriki pečejo divjaki kruh iz posušenih in semletih kobilic, ta kruh ima baje le nekoliko kislast okus.

— **Statistika grbastih.** V Liverpoolu je umrl te dni zdrav in mlad čudek, ki je potoval po svetu radi tega, da »produkuje« človeške grbe. Zapustil je rokopis 2000 pisanih strank debel — o grbi. Naj več grbastih je na Španskem, v znožju pogorja Sierra Morrena je med 13 zdravimi en grbec. Na Francoskem je okoli Loire največ grbastih.

— **Dva milijona dolgov.** Pariško kazensko sodišče zasleduje predznega mednarodnega pustoloveža, »barona« Fokeja, ki je napravil v Parizu za 2 milijona dolgov ter zbežal. Focke je pruski podanik, rodom iz Budimpešte. Sleparyl je pod raznimi imeni po avstro-ogrskih kopalnicah ter tudi več dunajskih hotelirjev s ravil ob visoke svote. Njegove sleparije v Avstriji in na Ogrskem presegajo najbrže tudi milijon kron.

Društva.

— **Veliki orfej.** Odbor je za to veselico razposlal znatno število vabil, a vendar je mogoče, da komu ni došlo v roke, vsled tega je vstop vsakemu dovoljen. Občinstvo se prosi čim točneje v začetku priti, ker le na ta način si bode mogoče poljuben prostor izbrati. Mize bodo, izvzemši zgornje velike dvorane, v vseh prostorih pogrnjene. Z ozirom na razsežen vspeh bode omenjeno, da ne bode nikakršne postranske vstopnine, tako da se bode v vseh zabaviščih mogoče prosto zabavati. Radi damskega tekmovalstva za dobitke opozarjamo še enkrat, da se istega lahko vsaka dama vdeleži in ne samo one katere bodo srečke razpečavale, vendar mora vsaka pridobljene srečke shraniti, da jih potem skupno izroči za to določenemu odboru.

— **Prostovoljno gasilno društvo Vič-Glince** priredi na Martinovo nedeljo vinsko trgateg v novo zgrajenem salonu svojega društvenika Martina Podgorelca. Ker je čisti dobiček namenjen za vstanovo podporne zaloge gasilnega društva Vič-Glince, vabimo zatorej vse prijatelje društva na prijazen izlet na Glince, ter je dobro vrejena pot za cesarskim gozdnim vrtom proti Rožni dolini, kjer se bode vršila vinska trgateg.

Književnost.

— **»Ročni kažipot« — tudi za Ljubljano.** »Ročni kažipot« po Goriškem, Trstu in Istri kateri izdaja že devet let »Goriška tiskarna« A. Gabršček v Gorici, je edina knjiga te vrste med avstrijskimi Slovani. V njej je res vse, kar more zanimivati človeka, kateri se ozira količkaj dalje izpod domačega zvonika. Letos namerava založnik razširiti »Kažipot« tudi na Ljubljano, ako mu pojdejo na roko vsi poklicani činitelji. Obsegalo bo na pr. deželni zbor in odbor z vsemi podrejenimi uradniki, enako deželno vlado in mestni zastop, vse c. kr. urade z osebjem vred, cerkev, šolstvo, odvetnike, zdravnike, notarje itd., društva, bratovščine, denarne in dobrodelne zavode, zavarovalnice, itd. vse trgovce in obrtnike po strokah itd. Založnik, ki pride v ta namen v Ljubljano, prosi tem pot, da bi mu šli na roko vsi oni, ki morejo pripevati k zaželeni popolnosti take res praktične in tudi potrebne knjige. Ker je društvo v Ljubljani obilo, prosi založnik na tem mestu, da bi mu sl. odbori vpo-

slali: 1. Točen naslov društva, 2. letnico ustanovitve, 3. sedanji odbor, 4. morebitne druge važnosti (zastava, lastni dom, knjižnica itd.) Ljubljanski oglasi bodo razvrščeni poleg »Kažipota« po Ljubljani.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celje 7. novembra. Dr. Karlovšek dobil 364, Stallner 707 glasov. Pritisk nasprotnikov je bil velikanski. Za nemškega kandidata so volile ženske osebno in s pooblastili.

Ptuj 7. novembra. Pri današnjih volitvah razvijajo Nemci strašansko agitacijo. Vse ženske do zadnje branjevke vlečejo na volišče.

Marenberg 7. novembra. Klerikalci so se za Korošca maščevali in niso prišli volit.

Ljutomer 7. novembra. Od 164 volilcev jih je prišlo volit 128. Dr. Ploj je dobil 59, dr. Kokoschineg 69 glasov. Za Kokoschinega je glasovalo 18 uradnikov in učiteljev in 9 žensk. Naših je izostalo 24, nasprotnih 12.

Šoštanj 7. novembra. Okrajno glavarstvo Slovenjgradec je zadnji trenotek imenik volilcev predručilo Vkljub silnemu pritisku je dobil slovenski kandidat dr. Mayer 46 glasov, nasprotnik pa 37. Pri zadnjih volitvah je imel slovenski kandidat 35, nasprotnik 37 glasov.

Konjice 7. novembra. Pri nas ni tal za klerikalizem! Živijo narodni poslanec Kočevar! — Mladeniška zveza.

Dunaj 7. novembra. V današnji seji poslanske zbornice niso Čehi vložili nobenega nujnega predloga, pač pa nebroj interpelacij. Pri nadaljevanju razprave o jezikovnem vprašanju je Biankini označil celo italijansko politiko, očital vladi, da jo pospešuje in izjavil, da je potrpežljivost Hrvatov pri kraju. Češki agrarec Prašek je dejal, da češki kmet za košček kruha ne proda svojih narodnih pravic. Kramaf je karakteriziral notranjo politiko, od tedaj, kar je prišel na krmilo Körber. Čehi so Körberju prišli nasproti kolikor so mogli, a Körber je bil nehvaležen. Čehi bodo svoj boj nadaljevali. Kar so mogli Nemci storiti, znali bodo tudi Čehi. Körber naj uveljavi enakopravnost, ali pa naj odstopi. Opazilo se je zelo, da so bili Poljaki prvi, ki so Kramafu čestitali. Prihodnja seja bo v torek.

Dunaj 7. novembra. V poslanski zbornici se splošno misli, da se vlada prihodnji teden iznebi poslanske zbornice in sicer zaradi tega, da bi mogla domestne rezerviste, ki bi morali iti 30. novembra na dopust, prisiliti, da služijo trileta. Potrjena ta vest še ni.

Dunaj 7. novembra. Danes je v okraju Favoriten ožja volitev med socialnim demokratom dr. Adlerjem in krščanskim socialcem Prochasko. Boj je bil ljut, deloma celo krvav. Lueger je prinesel v poslansko zbornico vest, da je 30 oseb težko ranjenih. To je pretirano, a prišlo je do izgredov, pri katerih je bilo več oseb ranjenih. Red vzdržuje 400 policajev in večji oddelek vojaštva. Agitacija je velikanska. Skoro vsi krščanskosocialni državni in deželni poslanci ter občinski svetniki agitirajo na volišču. Izid je negotov. Pri volitvi je manjkalo Adlerju le 40 glasov do absolutne večine, a dobil je 1500 glasov več, kakor lansko leto, ko je prišel v deželni zbor. Vzlic temu pa danes lahko propade, ker glasuje mnogo Čehov za kandidata krščanskih socialistov.

Praga 7. novembra. »Politik« pravi, da je v zadnji seji ministrskega sveta zaradi pomnožitve armade prišlo do ostrega konflikta med ministrskim predsednikom Körberjem in med domobranskim ministrom Welsersheimbom.

Praga 7. novembra. Senzačni proces zaradi falsifikacij, na katerih podlagi je bilo mnogim osebam prideleno plemstvo, je končan. Obtoženi Miller je obsojen na dve leti ječe.

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 7. novembra 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.10
Skupni državni dolg v srebru	100.80
Avstrijska zlata renta	120.60
Avstrijska krona renta 4%	100.15
Ogrska zlata renta 4%	120.40
Ogrska krona renta 4%	97.60
Avstro-ogrski bančni delnice	1560.—
Kreditne delnice	869.—
London vista	239.22 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	116.90
20 mark	23.40
20 frankov	19.08
Italijanski bankovci	95.10
C. kr. cekini	11.33

Žitne cene v Budimpešti

dne 7. novembra 1902.

Termin.

Pšenica za april	50	7.49
Rž „ april	50	6.53
Koruza „ maj	50	5.75
Oves „ april	50	6.40

Efektiv.

5 vinarjev višje.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Štev. 21.

Dr. pr. 1219

V soboto, 8. novembra 1902.

Noviteta! Drugič! Noviteta!

Maričon.

Lirična opera v treh dejanjih. Spisal M. I. uglasbil Srečko Aibini. Kapelnik H. Benišek. Režiser E. Aschenbrenner.

Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7 1/2 uri. — Konec po 10. uri. Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. peh. polka Leopold II. št. 27.

Prihodnja predstava bo v torek, 8. novembra.

• Klavirski izveček •

s podloženim tekstom k operi

„MARIČON“

cena K 6.—, po pošti K 6.30

priporoča

L. Schwentner, knjigotržec

v Ljubljani. (2755—1)

Umrli so v Ljubljani:

Dne 3. novembra: Stanko Stucin, pozlačevalčev sin, 7 mes., Streliške ulice št. 15, želodčne bolezni.

Dne 4. novembra: Valentin Dobnikar, posestnik, 67 let, Pred konjušnico št. 4, kap. — Marija Berčič, zasebnica, 29 let, Poljanska cesta št. 18, napaka srčnih zaklopcov.

Dne 5. novembra: Dušan Bedenk, krojačev sin, 8 dni, Streliške ulice št. 15, življ. slabosti.

Dne 6. novembra: Jakob Klopčič, starinar, 58 let, Cesta v mestni log št. 27, okrvavenje možgan.

V deželni bolnici:

Dne 2. novembra: Ahac Hiti, hlapec, 20 let, jetika.

Dne 3. novembra: Karol Ahačič, zasebnik, 38 let, jetika. — Jakob Drašler, delavčev sin, 5 mes., naduha.

Dne 4. novembra: Franja Dolanc, posestnikova žena, 45 let, jetika.

Dne 5. novembra: Uršula Vodnik, gostija, 67 let, bolezen v urinu.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306 m. Srednji vršni vlek 730 mm.

Nov.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
6.	9. zvečer	739.4	6.2	sl. sever	megla	
7.	7. zjutraj	739.4	6.3	sl. sever	megla	
8.	2. popol.	738.7	9.7	sl. jvzhod	oblačno	2.7 mm

Srednja včerajšnja temperatura 6.1°, nor. male: 5.9°.

Bolestnega srca javljam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežujo vest, da je moj ljubljani soprog, gospod

Lenard Tollazzi

trgovec v Ilirski Bistrici

sinoči, dne 6. t. m., ob 5. uri v starosti 39 let mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb draga pokojnika bo v nedeljo zjutraj na pokopališču Sv. Nikolaja.

V Ilirski Bistrici, dne 7. novembra 1902.

Ana Tollazzi

soproga. (2754)

Mlad

trgovski pomočnik

spreten prodajalec, špecerijske, manufakturne in železninske stroke, zmožen nemškega in slovenskega jezika,

želi s 1. decembrom t. l. službe v Ljubljani ali pa v večji trgovini na deželi. (2750—1)

Naslov pove upravništvo »Slov. Nar.«

Marija Uffenheimer
vdova baronica Basselli pl. Süssenberg

rojena Hotnik

Henrik Uffenheimer

c. in kr. stotnik v pešpolku baron Beck št. 47

— poročena. —

(2751)

Gorica

dne 6. novembra 1902.

Bellanotte

Jutri v soboto, popoldne ob 1/2 3 uri prodajalo se bode prostovoljno v I. nadstropju hiše štev. 3 na Jurčičevem trgu več stvari, spadajočih v neko kuratelno sklado. (2753)

Gostilna v najem!

Lepi gostilniški prostori tik novega sodniškega poslopja se oddajo s l. februarjem pod ugodnimi pogoji v najem. (2740—2)

Pojasnila daje Avg. Jenko, pekovski mojster, Marije Terezije cesta št. 7.

Kavarna-restavracija „Švicarija!“

Jutri v soboto in v nedeljo pričenem — kakor vsako leto — izdelovati dobro znane jetrne, krvave in mesene

klobase

na kar si usojam opozoriti svoje velečenjene goste.

Obenem si dovoljujem priporočati svoj lutenberški mošt, ter završka, istrjanska in dolenska naravna vina.

Za mnogoštevilčen obisk prosim z velespoštovanjem

Fric Novak

restavrat v „Švicariji“. (2752)

Deček

kateri ima veselje do trgovine in je zmožen slovenskega in nemškega jezika, se sprejme takoj v trgovino mešanega blaga Frana Oset-a na Vranskem. (2739—2)

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa prosta za ljudi in domače živali, a 40 kr. in 60 kr., se dobiva samo

v deželni lekarni „pri Mariji pomagaj“ M. Leustek-a in v lekarni Ubald pl. Trnkoczy-ja v Ljubljani.

Z uspehom podganske smrti sem bil jako zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18 podgan mrtvih in torej lahko vsakomur priporočam to sredstvo.

Schweinfurt, dne 11. februvarja 1899.

(2208—9) L. Kres, mlekarja.

Najnižje cene.

Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana. Mestni trg.

Ustanovljeno 1870.

Perilo

Ustanovljeno 1870.

za gospode, dame in otroke

(lastni izdelki)

267—2)

priporoča v nedosežni izberi renomirana

trgovina s perilom

Mestni trg 8. C. J. Hamann Mestni trg 8.

Zalagatelj perila več častniških zavodov.

Perilo po meri se izgotavlja v najkrajšem času. — Natančno delo in znano dober kraj.

Le en pogled

v izložno okno zadostuje, da se prepričate o istini, da se

v „Angleškem skladišču oblek“ Ljubljana, vogal sv. Petra in Resljeve ceste štev. 3

dobijo najlepši, najmodernejši in najfinjši konfekcijski predmeti

po jako nizkih cenah.

Konfekcija za gospode, dame in otroke v obilni izberi!

Najboljše blago. Najnižje cene.

!! Z vsako pošto dojdejo nove pošiljatve!!

Naročila po meri se izvrše na Dunaju jako dobro in točno.

Z velespoštovanjem

pr. F. M. Netschek

Oroslov Bernatović.

(2745—1)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplica, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomestu, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga: Trbiž. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 15 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vane, Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthal, Beljaka, Celovec, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovec, Pontabla, čez Selthal iz Inomosta, Solnograda. — Proga iz Novoga mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novoga mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplice, Novoga mesta, Kočevja in ob 3. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer in ob 10. uri 35 m, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 8 m dopoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Jelkine storže

kupuje

G. J. Steingaesser & Co.

(2660-2) Miltenberg ob Meni, Bavarsko.

Spretnega

urarskega pomočnika

z dobrim orodjem sprejme takoj

Aleksander Ambrožič na Jesenicah Gorenjsko. (2711—2)

Trgovina in gostilna

skupaj ali pa tudi večja gostilna brez trgovine, oziroma restavracija ali kantina se išče v najem pod garancijo gotovih dohodkov od strani najemodajalca, pa tudi eventualno s kavcijo najemodajalca. (2749)

Cenjene ponudbe naj se blagovolijo poslati pod: „Garantirani dohodki“, poste restante, Zagorje ob Savi, Kranjsko.

Dobro izurjen

urarski pomočnik

se takoj sprejme pri

M. Čagran-u, urarju v Ljutomeru (Spodnje Štajersko). (2646—4)

Poskusite

J. Klauer-jev „Triglav“

naravni rastlinski likér!

Ogreva in oživlja želodec in teló. Probuja tek in prebavo. Daje dobro spanje. (415-219)

Edini založnik in imetnik:

Edmund Kavčič v Ljubljani.

Naznanilo.

Usem trgovcem in onim, s kojimi sem v zvezi, uljudno naznanjam, da sem se preselil iz Gorenjih Lečec

v Doljno Hošano

ter prosim, da vse pošiljatve naslove v Hošano. (2725—2)

S spoštovanjem

A. Valenčič.